

ABONNEMENT:

Men schrijft in te Tongeren bij J. COLLÉE, uitgever op eigenaar van dit blad. — Abonnementsprijs 5 fr.

Telefoon 12.

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN:

Reklamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad: 1 fr. den drukregel.

15 centiemen het nummer.

Telefoon 12.

DE POSTRIJDER

De vrouwen eischen in stilte... maar met aandrang

Ruim 160,000 meerderjarige vrouwen ondertekenden tot nog toe de verzoekschriften ten bate van het vrouwenstemrecht.

TONGEREN, 12 APRIL 1919

Open brief aan Mgr. Rutien bisschop van Luik.

Brussel, 2 April 1919.

MONSIEUR,

Het weze mij gegund openbaar de vreugde uit te spreken welke mij dezen morgen heeft overweldigd bij het lezen van uw heerlijk schrijven aan E. H. Broecks, en erbij houdende de innige dank uit te spreken die alle Vlaamingen aan u bijzonder alle Katholieke Vlaamingen tegenover Uwe Hoogwaardigheid schuldig gevoelen.

Wij zijn niet verweerd met aanmoedigingen van hooger hand. Wij zijn zelfs niet gewoon dat onze gedachten en bewegingen worden beoordeeld. Het trefte ons zooveel te dieper dat Uwe Hoogwaardigheid openlijk optreedt voor het goed recht van ons Vlaamsche idealen, met het gezag dat en van Uwe Hooge waardigheid en van Uwe geëerbiedigde persoonlijkheid uitgaat.

Deze hartelijke tegemoetkoming, Monsieur, openlijk en van ons hart bloot te leggen, want wij weten ons door U begrepen. Er ligt veel bitterheid op den bodem van het gemoed der Vlaamingen, en deze bitterheid is niet ongewettigd. Achtig jaar van rechteloosheid, van vernedering, van stoffelijke en geestelijke achteruitzetting, van slechtmatige verkrachting van onze vlijdszaamheid zijn niet voldoende geweest om het Vlaamsche volk te doen wankelen in zijn getrouwheid aan het Belgische vaderland, tross de verdediging, de vrijwilliging en het lijdén waaraan deze oorlog zoo rijk is geweest, maar deze lange zadelijke ontberingen, ons in het vadersland huis opgelegd, hebben bij de Vlaamingen eenen honger naar recht doen ontstaan, dien wij niet langer kunnen bedwingen.

Het Vlaamsche volk wil recht. Nu en niet later, en onze regering begint een onvergeeflijke fout met het rechtloosheid, dat zij gedeeltelijk aan de Vlaamingen bevolst heeft niet onmiddellijk door te voeren. Zij vergist zich wanneer zij denkt dat het lijdén, wanneer de aandrang der Vlaamingen groot genoeg zal zijn om uit eigen kracht ieder verzet te overwinnen, nog mogelijk zal wezen het tegenwoordig vernim goed te maken. Er zijn geestelijke wendingen die geen terugkeer kennen. Er is in onze Vlaamsche eischen een nieuw bestanddeel gekomen, dat met terrecht moet worden behandeld, en dat bestanddeel is het vergeten bloed, het bloed dat het Vlaamsche volk voor België zoo overvloedig en zoo grootmoedig heeft gegeven. Zij diene nu den mond van den Koning, die recht beloofde, doen liegen, zij graven voor immer het graf van de eenheid van België, want ons volk zal nooit een onrecht vergeten dat in zijn bloed is geschreven.

U, Monsieur, hebt ons leed begrepen, U hebt bij zoorelven van Uwe trouwe, bekwaamste en edelmoedigste Limburgsche priesters ondervonden dat het hart van de besten boordol is van wanhoop. Mochten dan onze verantwoordelijke Staatslieden U, zoo dringende waarschuwing berispen, dat de toestand, waaraan wij veroordeeld blijven, ondraaglijk is.

Het is bovendien voor ons een welkome troost te weten dat de staalachtige beleiding van landverraad en misdadigeren, waarmee de eene overvalrijke pers en een heil van anti-Vlaamsche Gentsche dwepers het sacrificio van onze gesnevelde soldaten of de onwankelbare trouw van ons volk onder de bezettingzucht van de Koning, door U worden gewraakt. Maties te grooter eerbied aanhooren wij dan ook Uwe vermaningen aan ons Katholiek geweten en wij grijpen met graagte de gelegenheid om in de handen van Uwe Hoogwaardigheid de verzekering te leggen dat de vernigtheid van onze Vlaamschen strijdslust en de noodwendigheid om alle bewuste zonen van het Vlaamsche volk tot gemeenschappelijke krachtpanzen te brengen, aan de Katholieke Vlaamingen niet de verplichting is door vergeten, die zij tegenover hun heilig geloof hebben te vervullen.

U, Monsieur, dat men in sommige Katholieke kringen, waar men nooit enig hart voor ons kath. Vl. volk heeft getoond, de stichting van het Algemeen Vlaamsch Verbond onmiddellijk heeft willen vandaan maken als onbegrip om de Katholieke Vlaamingen te verdereven naar een onzijdig openbaar leven, waar onze Katholieke overtuigingen gevaar zouden loopen te ontbinden in een atmosfeer van overschilligheid. Uwe Hoogwaardigheid weet beter dan ik dat men in dezelfde kringen geen kans bezwaar maakt om zelf het voorbeeld te geven van neutrale samenwerking, wanneer het overeenkomt met hun maatschappelijke of hun persoonlijke belangen. Doch het is niet noodig hun betzeldje verrijt terug te keeren; want de Katholieke Vlaamingen aanvaardden hun verrijt niet. Het algemeen Vlaamsch Verbond is geen vereniging, die hare leden op regelmatige tijden samenbrengt om zedelijke of geestelijke opvoeding gaandeweg en gemeenschappelijk te maken.

zoo, die op huane beurt eene voldoende gezaghebbende vertegenwoordiging van de Vl. gedachte zullen aanstellen om onmiddellijk en praktische doelmatige en formulen te bepalen, naar welke de Vlaamsche Beweging in al hare vertakkingen zich zal richten.

De aangekonden verenigingen blijven volkomen vrij om de propaganda voor deze hervormingen te voeren zoals zij willen, en blijven in alles even zelfstandig als vroeger, maar wij zullen op deze wijze misschien de eenheid van wil en van werk krijgen, waaraan de Vlaamsche beweging zoo veel heeft gemist voor de oorlog en die voor ons spoedige overwinning van ons recht onontbeerlijk is.

Het Algemeen Vlaamsch Verbond vertegenwoordigt dus geen gevaar voor het Katholiek karakter van de Vlaamsche beweging, zooals wij ze oader geloofsgemoten tot nu toe hebben gevoerd en het is met bijzonder voldoende dat de ondergetekende, als medestichter van het Algemeen Vlaamsch Verbond, de oprichting heb begroot van het Katholiek Vlaamsch Verbond onder de hooge bescherming van Uwe Hoogwaardigheid, en het is me een wensch dat het hart dat geheel Vlaanderen door het voorbeeld van Limburg zonder verrijt zou worden gevoeld.

Het zoo overbodig wezen, Monsieur, vóór uwe oogen de bewijzen open te leggen dat het program van het Vlaamsch Verbond waarop zich ook het Katholiek Vlaamsch Verbond verrijt, niet bevat dat niet voor de goedvonding en het rechtstreeks van ons Vlaamsche volk onnodig is, wanneer men deze gezond voorlichting dat rechtstreeks volledig di. Er is in de programma's dat gevaar oplevert voor de eenheid van het vaderland, die alleen bedriegt wordt door de schuld van onze tegenstanders. Uit Uw gezetmatige woorden spreekt duidelijk Uwe instemming met onze gedragingen en de door Uwe beslissing om het Vlaamsch eendrachtig tot onderwerping te verklaaren in Uw bisschoppelijke schouwen van Limburg is een overgetalige weldaad, welke Uwe Hoogwaardigheid in lengte van jaren zal worden aangenomen. Alle Vlaamingen zullen Uwe verblijden, onderschrijven dat de verlamming van het onderschrijven het bevoorrecht aangenomen van het fran en niet uitel. en zij zijn overtuigd dat de ervaring zal bewijzen dat een goed onderricht van de Franse taal mogelijk is, zander dat zelfs in de hogere klassen van de humaniora moet worden afgeweken van het beginsel dat de moedertaal van het kind zijn onderwijstaal moet wezen en zij dringen elken dag de hoop uit dat de verlamming van het middelbaar onderwijs, door Uwe Hoogwaardigheid, met een kraag gebaar ingelid, in den loop van dezen zomer geheel Vlaanderen door, zal worden aanvaard en konsekwet doorgevoerd.

Want, Monsieur, niets valt ons Katholieke Vlaamingen pijnlijker dan het feit dat voorzich in de overige bisdommen geen gelegenheid bestaat om aan onze kinderen een echt Vlaamsch middelbaar onderwijs te geven. Het Katholieke Vlaanderen zou zo gelukkig, zou trots het hoofd verheffen indien ten minste ons doorlichtig Episcopaat zijn recht op een normale en volledige ontwikkeling in zijn taal wilde erkennen en waarborgen. De Staat zou gedwongen zijn onmiddellijk dit voorrecht te volgen, maar de eer zou blijven aan het Katholiek gezag en het voorbeeld aan onze Katholieke belangen.

Intusschen, Monsieur, zijn alle Katholieke Vlaamingen U hartgrondig dankbaar om het Uwe weg naar de rechtvaardigheid voor ons hebt geopend en zij richten tot ons de heilige verrijt hede dat het Uwe Hoogwaardigheid nog moege gevezen zijn de volledige zegen van de U en ons zo dierbare Vlaamsche gedachte te belevend de steeds meer geschikten vrede in het gemoed van ons vernederd en miskende volk te zien terugkeren. Zoo deze bede niet in vervulling gaat, zou moege het U, Monsieur, een troost wezen te weten dat de Vlaamsche Katholieken er steeds eene eer blijven in stellen de meest aanbanelijke kinderen te blijven van onze bloomsde Kerk, getrouw aan het ideaal dat zij reeds als studenten leerden liefhebben:

Alles voor Vlaanderen en Vlaanderen voor Christus. Dit weze, Monsieur, met den diepsten eerbied gezegd uit naam van duizenden. Frans Van Cauwelaert.

De Troepenschouwte Brussel.

KONING ALBERT

Schouwt de vierde legdivisie.

Het Paleisplein ziet er grootsch uit, met op den vijand veroverde kannonnen, en op de ruzigste minuten de klorens der geallieerde Staten. Vliegtuigen duikelen en gongzen, in het blauwe ruim, waar zij nu voor goed heer en meester zijn.

Te 10 u. 40 komt een indrukwekkend stoet uit een der grote portalen van het koninklijk paleis: de Koning en prins Leopold, te paard, in veldkleeding, vergezelen, gevolgd door een zwermtroop manssoldaten, van generaal Lyons, Britsch krijgsattaché, generaal Rouquerol, hoofd der Franse militaire zending en de Amerikaanse, Italiaanse, Servische militaire afvaardigingen.

De Koning schouwt de troepen en wordt overal geëstert. Tegen 12 uur verschijnt de Koning, in witte kleeding op het balkon. De nieuwsgierigen opengepakt aan het hek van de Waranda herkennem haar en roepen luid en langdurig: «Leve de Koning!».

Te 12 uur verschijnen de Koning en prins Leopold met hun gevolg en nemen plaats langs het hek van het paleis en de optocht begint.

Voorop het vaandel gedragen door een genadm te paard en gevolgd door generaal de Gemineck, gewezen minister van oorlog, bevelhebber der 4de divisie.

Aan de spits der troepen gaan de leerlingen der offitieren school, die van Gallien naar Brussel verplaatst werd. Bijna al de jongelingen dragen een of meer onderscheidingen.

Darna oaf jassen van de 18de 19de en 8ste regimenten, dragers van den nestel.

En dan onze gortelijke vaandels die in troepen van vier, drie, twee en een dragen van «Vier», «Drie», «Twee» en «Een» en «Hand».

De pracltingen optocht eindigt met het delieren der Karabiniers-wieplagers, de lievelingskinderen der Brusselaars. Zij worden uitruud, tegevocht.

Naden optocht moest de Koningin optuut op het balkon verschijnen. Gedurende de troepenschouwte had de Koning de vaandels overhandigd aan de 4de, 5de, 10de, 11de, 16de en 17de bataljons van de genie, alsook aan de der pontonniers en spoorwegen.

De Vredesconferentie te Parijs. Een stekkingang.

Er wordt in de middelen van de Vredesconferentie nu dan eens gezegd dat de voorbereidende vrede zal geseemd zijn vóór Pisschea. Kan waar zijn, maar aangezien de het spel nog niet gekookken, aangestaan men dit nog tot den bepaaldelijken vrede moet komen en die nog veel langer zou kunnen uitblijven dan men wil tot 1 miljoen vervoorden. Er is hier volstrekt geene kwestie van zwartgalligheid; we steunen ons enkel en alleen op de feiten, immers, onbetwistbaar is het dat de werkzaamheden van de kommissie der Vredesconferentie een schietsekkelgang gaat zo daning dat de Raad der Vier zelf krachtloos de handen aan het werk moet stellen om dat wat versterking aan te brengen. Voorzeker, de kommissie staan herhaaltelijk voor heel moeilijke vraagstukken, maar juist daar nu hebben zij allerlei technische en andere raadslagen, die deze vraagstukken kort en goed aan de handen opleveren.

Er is voorwaar iets ontmeiligends in die tragheid van de Vredesconferentie. De volkeren van de verbonden landen hebben, in den loop der vier oerlogjaren, wonderen van wijsheid en van heldendaden, verricht om de zwaarte te behalen. Na zoovle ontberingen, gezetale opofferingen, die zoalange verwachte zegerepraal gekomen. Nu, dat we niet bekoord worden met den reals is het alsof dezen die hem moeren verzoenlijken in het duister ronlopen en niet weten hoe zij er aan moeten bijgingen.

Middertwee staan de naties, wier toekomst er meele bemoud is, te waken met altijd meer klimmend oegeduld. Welken laag reeds werden zij gewied met de hoop op een uitslag die niet lang meer kan uitblijven. De weken gaan voorbij en, evenals zuster Anna, zien ze niets komen.

uit toch spruit die slekkening voort? Over ruim vier maanden, kort na den wapenstilstand, scheven al de vraagstukken zoo gemakkelij om oplossen.

Duitsland had, met opgezatten wil, met eene koelbedige voorbedachtigheid, die vreeselijken oorlog ontkeend. Het had al de wettengeschonden, zoo goddelijke als menscheelike. Eens de oorlog verloren, bleef er Duitschland niets anders over dan er de kosten van te betalen. Wat is er meer redelij, meer wettelij? Maar zie, dat alles is nu in de war geraakt, verduisterd.

Eene grote verandering is ontstaan. Eerst moest Duitschland alles betalen; nu sprekt men al van toegevingen om het misdadige land niet tot de woede, tot de wanhoop te brengen. Koesterde Duitschland ook dergelijke gedachten het dan de oorlog verklaarde aan de al de wereld? Ja, we weten wel dat, al gaven de Duitschers bewijs n dat ze niet moogen bogen om onverschuldeld, de Bondg moeten daer om toek niet van te betaels standpunt moeten uitgaan. Maar, al te veel toegevendheid, is veelal een bewijs van oegelij of zwakte, en de Bondgmoeten hooven geen van beiden te hatoonen.

Komt er nu huane houling tegenover Duitschland geene verandering, dan valt er te vzen dat ze nog toegevender zullen worden, wanneer de Duitsch afgesveerde ter plaatse zullen zijn om huane slechte zaak te pleiten. En als er dan nog lange beraadslagingen moet geschieden, dan kunnen we nog lang op het sluiten van den dilinitieven vrede wachten.

De Belgische eischen. Waarom de Koning naar Parijs ging.

Men kent al te reits welke Koning Albert aangezet behoud naar Parijs te gaan en er zelf, in den Raad der Vier, breevoeringz uitteleg te geven over de eischen van België.

M. Ifymas, onze minister van buitenlandse zaken, was aangezet geworden in den Raad der Vier de Belgisch zieswijze te gaan uiteenzetten aangaande de bezetting door Frankriek door België van den linker-Rijsover. M. Ifymas raakte terloop ook aan andere punten aan, en zo kwam hij aan de kwestie der herschelingen en der vergoedingen. M. Lloyd George kwam tusschen en antwoordde is op de uiteenzetting van onze minister dat het talereel welk hij geschetst had over het lijdén en de schade door België onlergaan, het overdreven was. M. Ifymas stond plotseling op en verklaarde dat hij niet aaneamen kon dat men een enkel zjaer woorden in twijfel trok. Tegenover de prins king, die door den eersten minister van België aldus geidus werd, zegde hij: er blijft mij niets anders over dan heen te gaan. M. Ifymas trok er werkelijk uit.

Toen onze Voorst op de hoogte gesteld werd van het gebeurde, aardde hij geen oegelij om per verhoging naar Parijs te trekken, ten einde er al de gezegden van onze minister te gaan bekraachten. Als M. Lloyd George nu nog twijfelt, dan moet hij zelf maar eens komen zien, zoo twijfelt zal dan rap opgelost zijn.

Een Fransche mening. Een Fransch dagblad, sprekende over het bezoek van den koning van België, schrift: «De stille veldtochten, door België tot hiertoe ongez gsz zijn nager. Bedijst op het beval van bij lip van koning Albert, teruggehooven en een troek van zijn grondgebied, weigerd te nooren spreken over onderhandeling met den vijand, was de Entente eedoloups in heilofen jegens den roemvollen overwin. Koning Albert is de verzekerungen komen herinneren die hem de lijdsj gelaan werden. Hij is gekomen om herstellende te vanden in de mate van de kwalen die België geestelid lijdén. Een Vredesstraktat dat schade zou berokkenen aan België, zou onoverdijflijjn van de Belgenootten, voer wie de verachtverlijng-dij geenis dit Klein land bezet was, de eerste reden geweest is van den gezamenlijken strijd.»

Uit het dagboek van eenen ouden Tongenaar.

Nog hatoen en het ander uit den tijd der Duitse bezetting.

Veertien dagen heb ik met mijne trouwe lezers niet meer kunnen praten, daar de «Post» nu, bij gebrek aan plaats, mijn schrijven niet kon inlaeschen. Nu dat mij weder een plaatsje verleend wordt, wil ik nog enige gebeurtenissen uit den tyd der Duitse bezetting verhalen. Immers deze leiten kunnen niet geog verhaald en bekend gemaakt worden, om beter te laten zien dat wij onder het jok der Pruisische barbaren geleden hebben.

In 1914 trokken vele jongelingen de grens over, om het Belgisch leger te gaan vervoegen. Verscheidene burgemeesters uit onze omstreken, hadden daar veel aan bijgedraagen, daar zij aan de militairen van 1914 het bevel overhandig hadden, om zich bij h une regimenten te gaan inlijven.

heid en wreedte inborst. De naam van dezen Duitse barbaar was: Stenzel!

Dit heerschap was van Berlijn. Volgens Duitse so dat n — want dat geslacht had voor gewoonte elkanders tiel uit te leggen — was Stenzel bestierder van een ciorium; anderen beweerden dat hij schryver was van eene verzekeringsmaatschappij. Het ware gemakkelij om te weten wat hij van is: ons samenrollege zou zich slechtshelooeven te wenden tot de commissie, die voor die becht de Duitschers, die wreedheden of onwettigheden begaan hebben, uit te leveren.

Stenzel werd door de Duitse overheid (?) weggejaagd, omdat hij hier te diep in de kas getast had! Op sommige dagen zag men hier op ons stadhuis — op de commandantur — 8 tot 10 Duitse bedienden zitten, om reispassen uit te deelen tegen betaling in marken, en daar werd geen boek van gehouden.

«Avonds zag men dan diezelfde heeren van de commandantur, in de kofschut n achter huine deuis zitten, en zich een deuk stuk in den kraag drukken, van de marken aan de fongerear afgerept.

Herr von Stenzel was gebutisvest in de woning van den heer rechtcr Neven.

Op zekeren dag verhuur men dat Belgische gendarmen, onder het bevel van generaal de Schepper, uit de richting van Lanaken eene verkeuring waren komen doen tot aan de poorten onzer stad.

Stenzel scoot in gramschap, gorfelde zijne sabel aan en trok met zijn sifanten op Lanaken aan. Met kannonnen werden daar de muzen beschoten en de woning van M. de burgemeester de Garitat werd in asch gelegd. Hij vaardigde een besluit uit tegen hetwelk de Belgische geallieerde gesoldaten weeten, maar de Belgische moesten aangezien worden. Later gendarm die veringren genomen werd, moest onnodigdelij en zander kennis, gefustieerd worden.

Vervolgens trok Stenzel met zijne bende solliet op tot aan het klooster der Trappisten te A., waar M. de Garitat doodlijkw werd gewond. Volgens gewoonte, gaven de Duitschers zich hier aan eene schandelijke plundering over.

En Stenzel, die in het stadhuis van Tongeren het vleesch keurde en er net hooge woord voerde, werd te Lanaken door de Belgische gevangenen genomen en naar Maesryc overgebracht.

Op 24 September 1914, deed Stenzel verscheidene burgemeesters en gemeentebambten, van dorpen uit den omtrek van Tongeren, voor eeneen Krijgsraad verschijnen, onder betichting van hoogverraad.

M. advocat George Meyers, schepen onzer stad, trad op als hun verdediger. Deze betichten, ten getells van tien, waren de heeren: Bouveroux Paul, burgemeester te Fall-Mieer; Hardy Gerard, burgemeester te Klein-Spanwen; Hardy Albert, burgemeester te Groot-Spanwen; Henrotte Pierre, burgemeester te Milion; Marre Hubert, burgemeester te Vroenhoven; Scholberg Gerard, burgemeester te Nicken-Sussen Bolre; Froidmont, Arn. secretaris te Milieu; Bouveroux Edvard, secretaris te Fall-Mieer; Leoben Pieter, secretaris te Klein-Spanwen; Schepers Mathieu, secretaris te Vroenhoven.

De militair s-auditeur, eische de doodstraf voor deze dappere Belgien. De strafuotvoering moest oeboren op eene openbare plaats der stad Tongeren.

De Krijgsraad, na eene lange beraadslaging, vond dat de bestrafing niet bewezen was, en sprak de baticent en vrg.

De militair s-auditeur, eische de doodstraf voor deze dappere Belgien. De strafuotvoering moest oeboren op eene openbare plaats der stad Tongeren.

«Uit het dagboek van eenen ouden Tongenaar.»

Een oude Tongenaar.

Eene prinses voor de Belgische militaire rechtbank

Z keran dig ging Carl Conrad, bewoner van Obrcassel, die een paspoort had om naar den aanderen Rijnover te gaan, met het hoofd in de licht over de brug. Gewoonlijk onlerook in de schildwachten schits die zakken en de portefeuilles der reizigers, maar dinnal was de soldaat niet zo beschelven. Hij deed Conrad zijne schoenen uitrek en Carl Conrad had waarlijk geen geluk, meer dan eens had hij brieven voor geuote lieuden over den Rijn gemokkel, nu had hij twee brieven van eene echte prinses in zijne zakken, en hij moest